

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖
(ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)**

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมายเป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี แก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและชุมชน

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการ จัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

๓.๒.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และ ศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดพัทลุง อ.ศรีบรรพต อำเภอปากพะยูน และ อ.ศรีนครินทร์

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

จังหวัดพัทลุง อ.ศรีบรรพต อำเภอปากพะยูน และ อ.ศรีนครินทร์

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๓,๕๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/วัสดุทัศนูปกรณ์ :

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

- ดำเนินการจัดนิทรรศการภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยได้กำหนดแผนการดำเนินงานภายในจังหวัดพัทลุง โดยมีการจัดนิทรรศการจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ต.ป่าพะยอม อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ต.เขาเย่า อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง
๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและรายงาน

- ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการ
จากคลินิกพืช จำนวน ๖๐ ราย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสำเร็จของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ร่วมจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาและบริการด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช ด้านโรคและแมลงศัตรูของพืช สนับสนุนแผนแดง และเมล็ดพันธุ์ผัก เช่น ผักบุ้ง ผักกาดขาว ผักคะน้า ถั่วฝักยาว และชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรต่างๆ และการบริการวิชาการด้านพืช ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง และ อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง รวมเกษตรกรเข้ารับบริการจำนวน ๑๙๖ ราย และติดตามต่อเนื่อง ๑๕ รายต่ออำเภอ รวม ๖๐ ราย

ตารางที่ ๑ การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดพัทลุง (ธันวาคม ๒๕๖๕ – กรกฎาคม ๒๕๖๖)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ	เกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก ๐๒)	ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)
๑	๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕	ศาลาประชาคมอำเภอป่าพะยอม ต.ป่าพะยอม อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง	๔๘	๑๕
๒	๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖	โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม ต.เขาย่า อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง	๖๓	๑๕
๓	๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖	โรงเรียนมัธยมเกาะหมาก หมู่ที่ ๖ ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง	๔๕	๑๕
๔	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖	ศาลาประชาคมอำเภอศรีนครินทร์ ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง	๔๐	๑๕
รวม			๑๙๖	๖๐

ตารางที่ ๒ ปัญหาและคำแนะนำในการติดตามต่อเนื่องในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจาก
คลินิกพืช

ชนิดพืช	คำแนะนำให้เกษตรกร	
พริก	-เปลี่ยนไฟ ดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช เช่น ยอดอ่อน ใบอ่อนและตาดอก ทำให้พริก ใบหยิก -โรขาว ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำ เลี้ยง ใบม่วงงอลง ผิวใบหนาแข็ง หลัง ใบเป็นสีน้ำตาล ดอก ใบแคระเทิร์น -แมลงวันผลไม้ ทำลายผลพริก	-ใช้คาร์บาริล (เซพวิน๘๕ ดับพบลิวพี ๘๕-WP) อัตรา ๒๐-๓๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร -ถ้าพบการระบาดของห่อน้ำส้มแค้นผง ๘๐ % WP อัตรา ๖๐-๘๐ กรัม/ น้ำ ๒๐ ลิตร -รักษาความสะอาดในแปลงปลูก เก็บผลพริกที่ถูกทำลาย เน่า เผาหรือ ฝักกลบ -ใช้พ่นน้ำมันปิโตรเลียมออย ๖๗ % EC อัตรา ๖๐ มล/น้ำ ๒๐ ลิตร
มะเขือ	-หนอนเจาะผลมะเขือ หนอนจะเจาะเข้า ไปกินภายในลำต้น ทำให้ยอดเหี่ยวเวลา แดดจัดและหนอนเจาะผลเข้าไปกิน ภายใน	-หมั่นตรวจแปลงเก็บยอดและผลที่ถูกทำลายทิ้ง
มะนาว	-มะนาวผลร่วง	-ให้น้ำให้เพียงพอ -อย่าให้น้ำท่วมขังในแปลง -เสริมด้วยแคลเซียมโบรอน แมกนีเซียมหรือฟอสฟอรัส
ทุเรียน	-รากเน่าโคนเน่า	-ใช้เชื้อไตรโคเดอรมา+ราข้าว+ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑:๑๐:๔๐ กิโลกรัม สำหรับต้นทุเรียนอายุมากกว่า ๕ ปี ใช้ ๕ กิโลกรัม/ต้น ต้นทุเรียนอายุ ๑-๕ ปี ใช้อัตรา ๒-๓ กิโลกรัม/ต้น หว่านรอบโคนต้น
พริก	-เกิดแผลที่ผลเนื้อเยื่อฉ่ำน้ำ แผลบวมลึกลง ลงไปเล็กน้อยต่อมาขยายเป็นวงดำ	-แนะนำให้ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัสซิมทีลิสสายพันธุ์ ๒๐ ม๓๓ อัตรา ๔๐- ๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อพบการระบาดของโรคหรือเมื่อพริกเริ่ม ออกดอกหลังจากนั้นพ่นทุกๆ ๕ วัน เป็นจำนวน ๔-๕ ครั้ง
ปาล์มน้ำมัน	-การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน	-แนะนำให้ใส่ปุ๋ย ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔ กิโลกรัม/ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ประมาณ ๒ ครั้ง/ปี -๐-๐-๖๐ อัตรา ๓ กิโลกรัม/ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี -๐-๓-๐ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น/ปี -กลีเซอรไรต์ อัตรา ๑.๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี -โบรอน อัตรา ๓๐-๔๐ กรัม/ต้น ปาล์มอายุ ๔ ปี

๙. ปัญหา/อุปสรรค

๑๐. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

คลินิกเกษตรครั้งที่ ๑

ณ ที่ ศาลาประชามอำเภอป่าพะยอม หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
ระหว่างวันที่ ๒๔ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ (ภาพถ่ายเมื่อ)

คลินิกเกษตรครั้งที่ ๒

ณ โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม ต.เขาย่า อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง
ระหว่างวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ (ภาพถ่ายเมื่อ)

คลินิกเกษตรครั้งที่ ๓

ณ ที่ โรงเรียนมัธยมเกาะหมาก หมู่ที่ ๖ ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
ระหว่างวันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ (ภาพถ่ายเมื่อ)

คลินิกเกษตรกรครั้งที่ ๔

ณ ศาลาประชาคมอำเภอศรีนครินทร์ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลชุมพล อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
ระหว่างวันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ (ภาพถ่ายเมื่อ)

ภาพที่ ๑ การจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการผลิตฟิช โครงการคลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ใน
พระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ระหว่าง
วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๔ ครั้ง

ภาพถ่ายเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ภาพถ่ายเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖

ภาพถ่ายเมื่อวันที่ ๓-๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

ภาพถ่ายเมื่อวันที่ ๒๐-๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒ การติดตามต่อเนื่องในการบริการไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืชโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ - เดือนสิงหาคม ๒๕๖๖